

opusdei.org

Nový cyklus papežských katechezí: Duch svatý a nevěsta

Papež František začal tuto
středu nový cyklus katechezí.
Na začátku vysvětlil, že je to
Duch svatý, kdo vede církev,
svou nevěstu, a lid Boží.

29.05.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes touto katechezí zahajujeme
cyklus úvah na téma „Duch svatý a

nevěsta“. Nevěstou je církev. „Duch svatý vede Boží lid k Ježíši, naší naději.“ Na této cestě projdeme třemi velkými etapami dějin spásy: Starým zákonem, Novým zákonem a časem církve. Vždy přitom budeme mít oči upřené na Ježíše, který je naší nadějí.

V těchto prvních katechezích o Duchu ve Starém zákoně nebudeme dělat „biblickou archeologii“. Místo toho budeme objevovat, že to, co je ve Starém zákoně dáno jako zaslíbení, se plně uskutečnilo v Kristu. Bude to jako sledovat cestu slunce od úsvitu do poledne.

Začneme prvními dvěma verši celé Bible. První dva verše Bible říkají toto: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země však byla pustá a prázdná, temnota byla nad propastnou hlubinou a Boží dech vanul nad vodami.“ (Gn 1,1-2) Duch Boží se nám zde jeví jako tajemná síla, která svět posouvá z původního

beztvarého, pustého a ponurého stavu do stavu uspořádaného a harmonického. Duch totiž vytváří harmonii, harmonii v životě, harmonii ve světě. Jinými slovy, je to On, kdo uskutečňuje přechod od chaosu ke kosmu, tedy od zmatku k něčemu krásnému a uspořádanému. To je vlastně význam řeckého slova *kosmos*, stejně jako latinského slova *mundus*, tedy něco krásného, uspořádaného a čistého, harmonického, protože Duch je harmonie.

Tento dosud nejasný náznak působení Ducha svatého ve stvoření se následně upřesňuje ve zjevení. V jednom žalmu čteme: „Jeho slovem vznikla nebesa, dechem jeho úst všechn jejich zástup.“ (Žl 33,6) A jinde: „Když sešleš svého ducha, jsou stvoření, a obnovuješ tvář země.“ (Žl 104,30)

Tato vývojová linie se stává velmi zřetelnou v Novém zákoně, který popisuje zásah Ducha svatého do nového stvoření právě pomocí obrazů, o nichž čteme v souvislosti se vznikem světa: holubice, která se vznáší nad vodami Jordánu při Ježíšově křtu (srov. Mt 3,16); Ježíš, který ve večeradle dechl na učedníky a řekl: „Přijměte Ducha svatého“ (Jan 20,22), stejně jako na počátku Bůh vdechnul Adamovi svůj dech (srov. Gn 2,7).

Apoštol Pavel vnáší do tohoto vztahu mezi Duchem svatým a stvořením nový prvek. Mluví o tvorstvu, které „sténá a trpí jako v porodních bolestech“ (srov. Řím 8,22). Trpí kvůli člověku, který je podrobil „porobě porušení“ (srov. v. 20-21). Je to skutečnost, která se nás úzce a dramaticky týká. Apoštol spatřuje příčinu utrpení stvoření ve zkaženosti a hříchu lidstva, který je uvrhl do stavu odcizení od Boha. To

platí dnes stejně jako tehdy. Vidíme spoušť, kterou lidstvo napáchalo a stále páchá na stvoření, zejména ta jeho část, která má větší schopnost využívat jeho zdroje.

Svatý František z Assisi nám ukazuje východisko, krásné východisko; cestu zpět k harmonii Ducha: cestu kontemplace a chvály. Prostáček si přál, aby ze stvoření zazněl chvalozpěv na Stvořitele: vzpomeňme na jeho „Buď pochválen, Pane“, „Laudato si, mi Signore...“, tento chvalozpěv Františka z Assisi.

Žalm (18,2) zní takto: „Nebesa vypravují o Boží slávě“, ale potřebují muže a ženu, aby dali hlas tomuto svému němému volání. A při „*Sanctus*“ každé mše opakujeme: „Nebe a země jsou plny tvé slávy.“ Jsou jí takříkajíc „těhotné“, ale potřebují ruce dobré porodní báby, aby tuto jejich chválu přivedly na svět. Naším posláním ve světě,

připomíná nám znovu Pavel, je být „chválou jeho slávy“ (Ef 1,12).

Znamená to dát přednost radosti z rozjímání před radostí z vlastnictví. A nikdo se neradoval ze stvoření více než František z Assisi, který nechtěl žádné vlastnit.

Bratři a sestry, Duch svatý, který na počátku proměnil chaos v kosmos, působí, aby tuto proměnu uskutečnil v každém člověku. Prostřednictvím proroka Ezechiela Bůh slibuje: „Dám vám nové srdce, vložím do vás nového Ducha Vložím do vás svého Ducha.“ (Ez 36,26-27) Naše srdce se totiž podobá oné opuštěné, temné propasti z prvních veršů knihy Genesis. Mísí se v něm protikladné pocity a touhy: tělesné a duchovní. Všichni jsme v jistém smyslu oním „královstvím rozděleným v sobě“, o němž mluví Ježíš v evangeliu (srov. Mk 3,24). Můžeme říci, že všude kolem nás panuje vnější chaos - chaos sociální a

politický: vzpomeňme na války, na tolik dětí, které nemají co jíst, na tolik sociálních nespravedlností; to je ten vnější chaos. Existuje však také chaos vnitřní: v nitru každého z nás. Nemůžete vyléčit ten první, pokud nezačnete léčit ten druhý! Bratři a sestry, snažme se, aby se náš vnitřní zmatek stal jasností Ducha svatého: to činí Boží moc a my otvířejme svá srdce, aby to mohl učinit.

Kéž v nás tato úvaha vzbudí touhu zakoušet Ducha Stvořitele. Již více než tisíciletí nám církev vkládá na rty volání a prosby: „*Veni creator Spiritus!*“, „Přijď, Duchu stvořiteli, navštiv naši mysl, naplň nebeskou milostí srdce, která jsi stvořil.“

Prosme Ducha svatého, aby k nám přišel a učinil nás novými lidmi s novostí Ducha.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana / Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
novy-cyklus-papezskych-katechezi-
duch-svaty-a-nevesta/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/novy-cyklus-papezskych-katechezi-
duch-svaty-a-nevesta/) (08.08.2025)